

EL PROJECTE INTEGRAT DE LLENGÜES DE L'ESCOLA VILA OLÍMPICA

(Publicat a la revista *Escola Catalana* d'abril de 2001)

1. EL CONTEXT SOCIAL DE L'ESCOLA

Aquest Projecte es fa en una escola pública de nova creació, tal com ja hem dit en l'apartat anterior. L'escola és de doble línia i comprèn les etapes d'infantil i primària. En aquests moments tenim nens i nenes de 3 a 9 anys i arribem fins a 4rt. de primària, tenim divuit mestres. L'escola està considerada com a CERE, Centre experimental de règim especial. Aquesta consideració demana anar reflexionant i investigant sobre el projecte que hem proposat i ens facilita tenir els mestres amb el perfil que el Projecte demana, en aquest cas, mestres que parlin anglès a més de català i castellà, i que a l'hora estiguin interessats per treballar la llengua en ús des de totes les àrees curriculars.

L'escola està situada al barri de la Vila Olímpica de Barcelona, creat arrel de les olimpíades de 1992, celebrades en aquesta ciutat, el nivell socio-cultural de la majoria de les famílies és mitja, alt. Pel que fa a la situació lingüística dels nens i nenes, un 70% parlen en català com a mínim amb un dels seus progenitors, un 20% el castellà, hi ha un 9% que parlen amb un dels seus pares en una llengua estrangera, anglès, alemany, o una altra llengua de la comunitat europea, un 1% parlen llengües de fora de la comunitat com poden ser el xinès o l'àrab.

La majoria dels nens i nenes han anat a llars d'infants abans d'arribar a l'escola, quasi bé tots coneixen el català i el castellà, encara que els graus de competència són diferents, són nens petits, alguns encara no poden parlar bé en cap de les dues llengües, però tots les entenen i les troben llengües properes.

2. ALGUNES CONSIDERACIONS SOBRE LES LLENGÜES I LES CULTURES

Les llengües i els llenguatges són unes eines de vital importància en la vida individual i social dels éssers humans. Gràcies a la llengua podem compartir significats amb altres persones, podem negociar significats amb ells per arribar a nous acords, per estructurar i organitzar nous coneixements, per sentir noves sensacions, formar comunitats, crear cultures i viure com a éssers individuals en elles.

Per a nosaltres, tal com diu Sebastià Serrano 1981, la llengua és un sistema de sistemes de comunicació. La llengua parlada no es forma només amb paraules, la llengua parlada està plena de gestos, de mirades, d'espais, de situacions diverses que l'omplen de significat. Les mateixes paraules, els mateixos discursos, no signifiquen el mateix en distints escenaris, amb altres persones, en temps diferents, en cultures diferents. No és el mateix parlar de política, que de teatre, de ciències, que de música, cada situació, cada tema demana uns coneixements lingüístics, temàtics, socials diferents. Basant-nos en aquestes idees parlem en el nostre projecte de la llengua com a eix transversal en tots els aprenentatges que es donen a l'escola.

És agradable pensar que cada llengua porta amb ella la cultura dels seus parlants i dels avantpassats dels seus parlants des de moltes generacions. Les llengües ens regalen cultures i vivim la nostra cultura a través de la llengua i a través dels actes que fem i que compartim cada dia amb els altres.

L'escola és el primer lloc de trobada de cultures, els nens i les nenes porten les cultures de casa i les comparteixen. L'escola dóna també la seva cultura. Quan més entenguin la cultura escolar les famílies, més fàcil és per els nens i nenes aprendre-la, quan més lluny està ,més difícil per al nen arribar-hi. Les expectatives culturals de l'escola ajudaran els alumnes en el seu camí de descobriment cultural i social.

Parlar més d'una llengua és una riquesa individual i social perquè permet organitzar el món de més d'una manera i compartir l'organització amb altres per crear nous espais de comprensió. La situació cultural i lingüística del nostre país, la coexistència de dues llengües, el català i el castellà, en tots els àmbits de la nostra societat representa aquesta riquesa individual i social, que afavoreix en gran mesura la comprensió que el món que ens envolta el podem representar en diferents llengües. En aquest sentit la presència ja d'entrada de les dues llengües català i castellà dins de l'escola representa per a nosaltres un element que potencia i ajuda a poder treballar i aprendre amb més dues llengües.

Si l'escola està oberta a diferents llengües i a diferents cultures i les famílies estan d'acord amb aquest projecte, facilitarem l'obertura dels nens i nenes cap a distintes llengües i cultures.

Aquestes idees estan a la base de l'altre eix del nostre projecte, aquest implica la presència del castellà, el castellà i l'anglès des de l'educació infantil.

3. LA LLENGUA COM A EIX TRANSVERSAL

L'ús de la llengua , la seva funcionalitat per tal de cobrir les necessitats que anem tenint , que se'ns van presentant, és un dels vehicles que ens fan ser competents en la representació i comunicació de la realitat. Aquest procés tal i com ja hem assenyalat no el fem sols, sinó a través de la interacció que establim amb els altres. És en aquesta interacció que el llenguatge esdevé un element potentíssim de comunicació, en la mida que és el que articula el diàleg, fa possible el traspàs d'informació i ajuda a estructurar les vivències i coneixements individuals, perquè sovint, quan establim la relació amb els altres, quan els volem transmetre el que nosaltres, pensem, creiem, sabem i opinem, és quan se'ns, ordenen i modifiquen els nostres pensaments, creences, sabers i opinions.

Quan a l'escola considerem la llengua com a eix un transversal el que perseguim és poder recollir tot aquest cabal que la llengua porta incorporat en el seu ús, en les activitats quotidianes que realitzem dins i fora de les aules. Quina és doncs la millor manera d'entendre que la llengua travessa totes i cadascuna de les situacions d'aprenentatge?. Utilitzar-la en les activitats d'aprenentatge que els nens i les nenes fan a l'escola i que els mestres els proposem o recollim, la llengua esdevé el mitjà a través

del qual ens comuniquem i ens entenem, però , a més, la llengua que utilitzem quan fem unes o altres activitats té matisos força diferents, no és el mateix parlar, escoltar, llegir i escriure quan estem fent activitats vinculades amb les àrees de Coneixement del Medi, que fer-ho dins del marc de la Plàstica o de les Matemàtiques. Dins de cadascuna de les àrees el llenguatge que utilitzem, que ens resulta funcional no és idèntic, sinó que té variacions en funció del que representem. Els nens i les nenes aprenen aquestes variacions i matisos d'unes o d'altres disciplines en la mida que les veuen immerses dins de cada context i en la mida que aprenen i fan seves les representacions que els ofereixen les diferents àrees. Els nens i les nenes estan doncs aprenent naturals i llengua o bé, matemàtiques i llengua a l'hora.

La consideració de la llengua com a eix transversal de treball dins de les diferents àrees curriculars té una primera repercussió que és la potenciació de l'aprenentatge de la llengua en activitats d'aprenentatge que tenen també per objectiu l'enriquiment i assoliment d'altres continguts propis de les diferents àrees curriculars. Resulta convenient que els mestres fem conscient la voluntat de poder ensenyar de forma simultània naturals i llengua, socials i llengua,..., si no és així possiblement alguns dels nens i nenes igualment faran l'aprenentatge simultani, però n'hi haurà força que no el podran assolir . En la mida que els mestres fem conscient aquesta intenció d'ensenyar les diferents àrees vinculades amb la llengua, anem establint ponts i mediacions per tal que els nens i les nenes facin seva aquesta intenció educativa.

Té també una segona repercussió aquesta concepció de transversalitat de la llengua en l'aprenentatge de les diferents àrees i és precisament l'aprofundiment en l'adquisició dels continguts propis de cadascuna de les àrees. En la mida que tenim molt present l'ús i funció de la llengua quan estem fent matemàtiques estem afavorint la integració, construcció i estructuració dels conceptes matemàtics, ja que una vegada més la llengua actua com mitjà de representació i de mediació del propi coneixement. Aquest fet el podem fer extensiu a les altres àrees curriculars.

Aquesta idea global de concepció de la llengua en tots els aprenentatges és una de les que presideix el nostre projecte que l'hem concretada a partir de l'anàlisi que fa dels usos de la llengua J. TOUGHT, aquest model ens permet diferenciar distints usos del llenguatge i classificar els que són similars, siguin els que siguin els continguts curriculars que s'estiguin tractant en les diverses situacions de classe. Utilitzem la categorització dels usos del llenguatge que proposa J. Tought.

Autoafirmar-se: Referir-se a les pròpies necessitats i als desitjós tant si són físics com psicològics. Protegir-se de les pròpies necessitats i dels propis interessos..

Dirigir les nostres accions i les dels altres en circumstàncies determinades. Reconèixer en cada situació que ha de fer un mateix i què han de fer els altres.

Relatar . Narrar les seqüències temporals i poder referir-se a elles amb tot tipus de detall.

Raonar Buscar causes i efectes dels fets que es succeeixen. Ser capaços d'explicar els processos que es donen en distintes circumstàncies. Reconèixer problemes i buscar solucions.

Predir Anticipar, donades unes circumstàncies saber explicar què es pot fer per aconseguir un objectiu. Les estratègies de la predicció resulten molt útils per a poder organitzar temporalment les accions futures

Imaginar Poder explicar imatges i situacions no viscudes, recrear-se en móns fantàstics..

Projectar Ser capaços de posar-nos a la pell d'un altre. Imaginar que pot sentir, que pot pensar en situacions que nosaltres no hem viscut.

Aquest llenguatge comú ens permet analitzar situacions en gran grup i en grups petits i proposar diferents activitats segons les àrees i els temes que es treballin.. També demana un treball d'equip i una concreció en el Projecte Curricular de Centre i en les programacions d'aula, perquè demana que la llengua estigui present en totes les àrees, no només en l'àrea de llengua.

Quan parlem del llenguatge escrit no podem oblidar aquesta perspectiva, escriurem o llegirem un conte, escriurem un problema o bé unes observacions que fem de matemàtiques, redactarem un text sobre els ocells, o buscarem informació sobre diferents temes de coneixement del medi, cada situació ens demanarà una manera d'escriure, una manera de llegir, ens haurem de preguntar per a què llegim, per a què i per a qui escrivim, i això serà motiu d'ensenyament aprenentatge i estarà sempre en relació amb la llengua oral i la focalització que en fem.

Aquesta manera d'ensenyar i aprendre llengua, és una manera d'ensenyar i aprendre llengües, es per això que en el nostre projecte les àrees de coneixement del medi social i cultural i de matemàtiques es treballaran en les tres llengües que s'usen a l'escola.

4. EL PROJECTE INTEGRAT DE LLENGÜES, LES DIFERENTS LLENGÜES A L'ESCOLA

Quan ens plantegem les llengües a l'escola donem importància tant a les llengües parlades per milions de persones, com ho són el castellà i l'anglès com a llengües parlades per minories com és el català. Tal com hem dit anteriorment cada llengua té implícita la seva manera de veure el món, la seva manera de viure'l, cada llengua és una riquesa per als que la parlen i per als altres. Per això creiem important que a l'escola es parli més d'una llengua i que hi hagi una bona actitud cap a les diferents llengües que ens arriben així com per als seus parlants.

Quan els nens i nenes arriben a l'escola, als tres anys, són rebuts en català. Tant els nens de parla catalana que són la majoria, com els que no, se senten ben acollits en aquesta llengua perquè hi ha un bon ambient afectiu i perquè se senten entesos pels adults de l'escola, aquest forma d'immersió facilita l'aprenentatge de la llengua i fa que en poc temps tots els nens i nenes parlin català. En un principi el nen castellà parlarà en castellà, però poc a poc, el nen o la nena canvien de llengua, es passa de la conversa en dues llengües, la mestra parla català i el nen en castellà, a la conversa en una tots dos parlen en català, els nens i nenes parlen en català quan són capaços de fer-ho.

Així com als tres anys donem importància a que els nens i nenes es facin seu el centre, coneguin les rutines i es puguin moure a gust, a quatre anysensem que és important que els nens i nenes s'adonin que a l'escola es parla més d'una llengua i és a partir d'aquí que comencem gradualment a parlar les tres llengües, català, castellà i anglès.

Com que les llengües són diferents i també els coneixements que els nens i nenes tenen d'aquestes ens plantejem de manera diferent l'ensenyament aprenentatge del català el castellà i de l'anglès. Per altra banda hi ha un enfocament que les uneix que és que totes les llengües es treballen com a llengües d'ús i de comunicació.

5. L'APRENTATGE DEL CASTELLÀ.

Hem dit que el 70% dels nens i nenes de l'escola eren catalanoparlants també podem dir que el 97% dels nens i nenes de quatre anys entenen bé el castellà encara que molts no sàpiguen parlar-lo. És per això que podem utilitzar d'entrada el castellà com a llengua d'ús i comunicació a l'aula i proposar activitats sabent que tots els nens i nenes podran seguir-les i fer-les bé. A l'educació Infantil les activitats que es fan són del mateix tipus que les que es fan en català, es pot explicar un conte, observar un animal, realitzar petits problemes, proposar activitats de plàstica. En totes elles desenvoluparem habilitats lingüístiques. generals, com raonar, relatar, projectar, dirigir, autoafirmar-se, habilitats vàlides en totes les llengües que els nens parlin. Els nens i nenes, a poc a poc, utilitzaran el castellà com a llengua de comunicació a les classes, ho faran a mida que els sigui possible i que sàpiguen fer-ho, mentre que no siguin capaços contestaran i explicaran en català, després en un castellà amb interferències, poc a poc aquest castellà anirà sent més fluït i ric.

Des de primer fins a sisè, de les tres hores que es fan en llengua castellana una es dedica a tractar temes més específics de l'àrea de llengua com poden ser: explicar o escriure contes, fer titelles o teatre, llegir, aprendre o escriure poemes i a altres aspectes específics de llengua, les altres dues hores es dediquen a fer temes de coneixement del medi natural i social i de matemàtiques.

A Cicle Inicial els continguts corresponents a l'àrea de matemàtiques i de coneixement del medi social i natural es reparteixen entre el català i el castellà. Els criteris per repartir els continguts d'una i altra àrea no són plenament coincidents, per la naturalesa de les àrees en particular i per la metodologia de tractament d'una i l'altra. Mentre a matemàtiques podem repartir els continguts en les dues llengües d'acord amb els diferents blocs, és a dir el càlcul, la numeració, la mesura, la geometria, l'estadística, en el Coneixement del Medi repartim diferents aspectes d'un mateix tema en les dues llengües, per exemple si a primer treballem el tema de la Revisió Mèdica, en català parlarem de la salut, els hàbits d'autonomia personal i d'higiene. Les parts del cos i els seus canvis. En castellà podem treballar els accident i les petites cures, les malalties, el paper del metge i els medicaments. Cal destacar que en cap cas utilitzem una sola llengua per a una àrea sencera, és a dir no fem totes les matemàtiques o tot el Coneixement del Medi Social i Cultural en castellà, sinó parts d'aquestes dues àrees en les dues llengües. Aquestes parts les anem canviant al llarg dels diferents cursos en les diferents llengües, posarem un exemple, si a primer s'aprèn el bloc de magnituds i mesura en castellà, a segon s'aprendrà en català i més endavant en anglès.

La llengua escrita, lectura i escriptura apareix de forma natural a finals de primer. Els nens i nenes fan l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura en català. Quan els nens ja en saben proven d'escriure en castellà o llegir contes en aquesta llengua. A segon la llengua escrita en castellà ja es situa al nivell de realitzar petits textos vinculats a les distintes àrees curriculars. A tercer i a quart ja utilitzen el castellà escrit en totes les situacions d'escriptura que es plantegen en les diferents àrees.

La filosofia que hi ha darrera és la que hem explicat al principi, la llengua es va configurant en l'ús que en fem en les distintes situacions comunicatives. Si nosaltres ensenyem castellà restringint aquesta ensenyança a la part més sistemàtica de la llengua i només treballem el castellà en textos i contextos literaris li traiem a l'aprenent la possibilitat d'usar normalment la llengua en contextos reals que l'obligaran a usar-la i a estructurar-la amb correcció. A l'escola els contextos reals es donen en situacions d'ensenyança i aprenentatge de les diferents àrees curriculars, per això fem una repartició d'aquestes en les diferents llengües.

La llengua castellana a l'escola no la fa la tutora del curs, en el moment de fer castellà les mestres es canvien de classe i fan el castellà d'un altre curs o del seu curs paral·lel. El canvi de llengua es ritualitza amb el canvi de mestra. Els nens i nenes accepten amb molta facilitat el canvi de llengua, un punt important per aconseguir aquesta naturalitat és el clima d'afecte que es respira a les classes. Si a la classe hi ha un bon ambient i la mestra domina la situació, canviar de llengua és una activitat més de les moltes que es fan a l'escola.

7. L'APRENTATGE DE L'ANGLÈS

L'anglès és una llengua desconeguda per als nens i nenes per tant no podem plantejar-nos el seu aprenentatge com el d'una llengua coneguda. Quan es parla en anglès a la classe els nens i nenes no entenen res, per tant cal una metodologia diferent de la que podem emprar en l'ensenyament del castellà.

El número d'hores que es fan de llengua anglesa varien al llarg del cursos, comencem fent dues hores a P4, 3hores a P5, 4hores a 1r. i 5 hores setmanals a partir de 2n. de primària, aquest horari es continuarà fins a 6è. L' increment d'hores ens ajuda a que els nens i nenes tinguin prou hores d'immersió a la llengua per aconseguir que aquesta arribi a ser una llengua d'ús i d'aprenentatge de l'escola, i que els nens arribin a 6è de primària amb una competència suficient d'anglès com per poder parlar, comprendre, llegir i escriure.

Una altra cosa a tenir en compte és que per tal que els nens i nenes vegin l'anglès com una llengua d'ús, cal que la sentin parlar amb naturalitat, és per això que a les hores d'anglès entren dues mestres a la classe, Així les mestres poden parlar entre elles en anglès i al proposar activitats poden modelitzar-les fent-les una a l'altra, així els nens i nenes veuen i senten el que fan les mestres i després ells poden fer-ho i es fàcil que ho entenguin parlant tota l'estona en anglès. Per això estem dues persones a l'aula en lloc de partir el grup. A més ens permet atendre més individualment a cada nen en els moments de treball individual.

L'anglès a Educació Infantil i a Cicle Inicial és tractat de manera global, tenint en compte al programar-lo les àrees que els nens han de treballar en aquestes edats, així els temes de parvulari tenen a veure amb la descoberta d'un mateix, la descoberta de l'entorn, els llenguatges musical, plàstic i matemàtic, i tal com es fa en aquestes edats , el tractament dels temes és global.

El llenguatge verbal és l'anglès perquè l' utilitzem des que entrem fins que sortim de la classe. La proposta d'aprenentatge es fa a través de les activitats que els mestres fem a través de la llengua anglesa. En aquesta llengua, igual que en català o castellà, demanarem als nens que prediguin, que imaginin, que relatin, que raonin. Per aconseguir-

ho ens servim d'unes quantes estratègies que ens ajuden a desenvolupar les diferents habilitats lingüístiques a l'hora que els nens i nenes aprenen diferents conceptes, procediments, i actituds. Moltes vegades entrem a la classe amb una caixa gran, és la capsa sorpresa, dins d'aquesta capsa poden aparèixer coses diverses que ells han d'endevinar, segons el tema poden aparèixer, fruites, verdures, cotxes, imatges, de famílies, de persones, d'animals, també poden aparèixer contes, vídeos, és a dir tot el que és objecte d'aprenentatge pot aparèixer dins de la capsa. A l'hora que els nens i nenes endevinen aprenen a predir, a raonar i a imaginar. Quan endevinen el primer objecte, per associació d'idees poden endevinar fàcilment que vindrà després, si apareix una fruita segurament n'apareixeran més, si de cop surt una verdura, raonaran que hi ha fruites i verdures. I això ens servirà a l'hora per practicar vocabulari conegut i introduir-ne de nou. Una altra estratègia important són els contes, tant els realistes com els fantàstics. Els realistes ens acosten al món de cada dia, ens ajuden a utilitzar el vocabulari útil i diari dins d'un context, el de la narració, les coses que els passen als personatges dels contes són les que els passen a ells, jugar, comprar, banyar-se, estar contents o tristos per les situacions i per les relacions que estableixen amb els altres, parlar de coses conegudes i quotidianes els permet predir, relatar, imaginar, projectar.... Les narracions quotidianes o fantàstiques ens connecten amb la vida i aquesta vida entra a través de l'anglès. Les històries les podem explicar acompanyant-nos d'imatges, les poden veure en un vídeo.... Sempre hi ha una preparació per arribar a la història, una sèrie de treballs posteriors per poder-ne parlar.

Un altra tipus d'activitats importants són les de plàstica, podem dibuixar, pintar, objectes, parts d'una història, podem refer o bé inventar un conte, fer-ne un llibre, construir un titella, fer una figura de fang o bé de plastilina, fer un mural, tots aquests treballs ens portaran a poder parlar de situacions d'històries, de vocabulari a l'hora els ensenyaran a treballar en petit grup, a compartir, a parlar en anglès d'estris, de tècniques de treball.

Unes altres activitats són les que ens permeten actuar: representar una història, jugar a comprar i vendre, aquestes activitats ens permeten parlar d'una altra manera, representar personatges que no som realment però que podem ser.

Les diferents històries, els diferents relats ens poden acostar a fer treballs de coneixement del medi, estudiar les parts d'un animal o d'una planta, o bé a plantejar-nos problemes de matemàtiques, però sempre com hem dit partint de situacions globals. A Cicle Inicial podem tractar d'un tema de naturals d'una forma més específica, podem començar a fer alguns estudis de plantes o d'animals, alguns projectes., de totes maneres, fins a arribar a 2n. de Cicle Inicial la majoria dels temes els tractarem de forma global.,.

A partir de 3r. L'anglès ja es treballa des de les àrees de matemàtiques i de coneixement del medi social i cultural. La forma de repartir les àrees és la que s'ha explicat a castellà. A partir de tercer l'àrea de matemàtiques i la de medi estarà repartida en les tres llengües. De les cinc hores que es dediquen a l'anglès dos es dediquen a matemàtiques, una a llengua i les altres dues a coneixement del medi social i cultural. Quan parlem de llengua ens referim a contes, llegendes, poemes etc. Perquè l'estructura de la llengua es treballa a través de totes les àrees, quan parlen de medi estan aprenent a utilitzar la llengua anglesa i quan parlem de matemàtiques també.

Posarem un exemple de com tractem el coneixement del medi social i cultural en les tres llengües a cicle mitjà, Si treballem les aus en català a tercer ho farem d'una manera

extensa, forma, alimentació, desplaçament, reproducció, en castellà en lloc de les aus farem els rèptils i en anglès treballarem una au concreta com pot ser l'àliga, l'estudi de l'àguila el farem després d'haver fet el tema en català perquè així podem activar tots els coneixements que els nens i nenes tenen de les aus i els és més fàcil aprendre vocabulari i estructures en anglès. Un altre tema pot ser la descoberta de la pròpia localitat, En català estudiarem el districte, la franja costera, els elements que la configuren tant físics com humans,. Les platges, els molls, els serveis.. En castellà estudiarem els logotips dels jocs olímpics, jocs populars, regles I en anglès farem aparèixer un turista al qual cal explicar-li les possibilitats que té a Barcelona, que pot visitar, quins serveis hi ha, quins pot necessitar...

Les matemàtiques es reparteixen per blocs, però per exemple a 3r. els nombres i les operacions les treballarem en català , en castellà i en anglès, però la dificultat serà diferent en les tres llengües, a català es desenvoluparan tots els apartats, a castellà es concretarà més en situacions de comprar i vendre, de tornar canvi i en anglès ens centrarem en sistemes de numeració: unitat, desena, centena, unitat de mil. Composició i descomposició additiva de números naturals. Ordenació dels nombres damunt de la taula numèrica. Arrodoniment de nombres. Càlcul mental: operacions mentals, exercicis de numeració.

La nostra idea és que el nen senti l'anglès en situacions anàlogues a les que sent el català i el castellà a l'escola. I que els nens i nenes aprenguin continguts diferents mentre aprenen llengua.

Per dur a terme aquest projecte necessitem que més del cinquanta per cent dels mestres de l'escola parlin anglès, que siguin trilingües. Hem dit que sempre entren dues mestres a fer anglès a les classes. A parvulari i Cicle Inicial aquestes mestres no són les tutores, a 2n, 3r. i 4t sí. Les mestres tutores a partir de 2on. parlen anglès i per tant elles fan l'anglès del seu curs juntament amb l'especialista que entra. Que la mestra tutora sigui especialista d'anglès facilita el treball de programació de les diferents àrees del currículum que es treballen en aquesta llengua, perquè la mestra sap el que s'està fent en una llengua i en una altra en cada moment i tota la programació és més coherent..

En qualsevol proposta és sempre molt important que els nens i les nenes se sentin acompanyats en la seva llengua, que sàpiguen que els mestres els entendran, això els fa sentir bé afectivament. És important que hi hagi una bona relació afectiva entre els parlants d'una llengua i els aprenents per tal que aquests l'arribin a parlar fàcilment.

Les mestres d'anglès parlen anglès des que comença la classe fins que acaba. Però les mestres d'anglès poden parlar en català o en castellà als seus alumnes en altres classes, per tant no respectem aquell principi que diu una llengua una persona. Les llengües creen llaços de relació importants entre les persones i normalment parlem en una llengua a una persona determinada en l'àmbit familiar o amical. Però el context escola canvia les perspectives, a l'escola s'aprenen diferents conceptes en distintes situacions i els nens i les nenes saben acceptar els canvis de llengua com una cosa natural, el llaç afectiu amb els mestres es dona de forma natural en una llengua o en l'altra, els nens saben que els mestres són trilingües i que ells també ho poden arribar a ser, .

En aprendre llengua a través dels continguts s'estarà pendent d'aquests i es farà un gran esforç per entendre'ls i per poder dir el que un creu, el que pensa, mentre que es fa

aquest esforç es va aprenent la nova llengua, la forma entra a través de la negociació i comprensió de continguts.

8.EL TREBALL EN EQUIP

El treball de l'equip de mestres en el Projecte és un aspecte fonamental per tal que aquest es vagi concretant en el dia a dia. El claustre, els cicles i els nivells tenen l'objectiu de poder anticipar les activitats educatives de les aules, d'acord amb les línies del Projecte, dur-les a terme i revisar-les de forma conjunta. Aquest procés d'anticipació i reflexió posterior, és el que ens permet anar concretant, canviant i fent realitat el Projecte dibuixat. El treball en equip dels mestres ens brinda la possibilitat de construir i fer el nostre Projecte. Els professors estem organitzats per equips de nivell i d'etapa. Dins dels equips d'etapa es programa la distribució concreta dels continguts que es treballaran en les dues o tres llengües, d'acord amb el que estableix el Projecte. Existeixen també coordinacions dels professors d'anglès, siguin tutors o no ho siguin així com dels de castellà.

Teresa Serra Santasusana

Rosa Maria Ramírez Palau